

פסחים ט. (המשנה) עד ט: (הנקודתיים שש 18 מהסוף)

ביאורי מושגים

ספק מוציא מידי ודאי - כאשר נתון מסוים ידוע לנו בצורה ודאית (ודאי) וייתכן שהוא השתנה (ספק) - אנו מניחים שהמצב הידוע לנו לא השתנה כיוון ש'אין ספק מוציא מידי ודאי'.
חיוב מעשרות - תבואה שלא נגמרה מלאכתה פטורה מתרומות ומעשרות. נגמרה מלאכתה וראתה את פני הבית - מתחייבת התבואה בתרומות ומעשרות. **ר' אושעיא**: אם החליף את הסדר והכניס את התבואה לביתו לפני גמר מלאכה ובביתו גמר את המלאכה - התבואה פטורה ממעשרות מדאורייתא. **מדרבנן היא חייבת** ולכן מותר לו רק לתת ממנה לבהמתו ולא לאכול בעצמו.

משנה

אין חוששים שחולדה או עכבר גררו חמץ ממקום לא בדוק למקום בדוק

המשנה מתייחסת למקרה שבו יש ספק האם החולדה לקחה. אבל כשודאי שהחולדה לקחה - לא ניתן לסמוך על כך שהחולדה אכלה את החמץ.

קושיה על קביעת הגמרא ש'אם ידוע שנלקח חמץ - חוששים':

במגורי גויים שמסתובבים בהם בע"ח אנו קובעים בפסקנות שאין נפלים כיוון שודאי שבע"ח אכלו את בשר הנפל. מדוע כאן אנו לא מניחים שהעכבר אכל את החמץ?!

תשובות:

- ר' זירא**: במגורי גויים מדובר בבשר - בשר בע"ח אוכלים עד תום. בעכבר שלקח חמץ מדובר בלחם - לחם לעיתים אוכלים ולעיתים לא.
- רבא**: במגורי גויים יש ספק האם היה נפל - וספק מוציא מידי ספק, בעכבר שלקח חמץ יש ודאות שנלקח חמץ - ואין ספק (שמא נאכל הלחם) מוציא מידי ודאי (שהלחם נלקח).

קושיות על קביעתו של רבא - אין ספק מוציא מידי ודאי

המשנה קובעת שחבר שמת - פירותיו מותרים בתורת ודאי. מכאן שספק (האם עישר) מוציא מידי ודאי (שהפירות היו טבל).

דחיות:
 1. ודאי שחבר מעשר ולכן זהו ודאי המוציא מידי ודאי.
 2. ספק האם הפירות היו טבל וזהו ספק המוציא מידי ספק.

המשנה קובעת שכהן שהציץ לבדוק מה טיבו של נפל שהיה בתוך בור טהור.

דחיות:
 1. ודאי שחולדה אכלה את הנפל ולכן זהו ודאי המוציא מידי ודאי.
 2. ספק האם היה שם נפל וזהו ספק המוציא מידי ספק.

מכאן שספק (האם חולדה אכלה את הנפל) מוציא מידי ודאי (שהיה שם נפל).

